

A sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók részvétele a középfokú felvételi eljárásban

A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkezőre vonatkozó speciális eljárási szabályok a középfokú felvételi eljárás szempontjából a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 25. pontjában meghatározott sajátos nevelési igényű, illetve az Nkt. 4. § 3. pontjában meghatározott beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókra (jelen tájékoztatóban a továbbiakban együttesen SNI tanulók) vonatkoznak. Az SNI tanulókra vonatkozó speciális értékelési szabályok az Nkt. 51. §-ában leírtak szerint kerülnek meghatározásra. A feltételek meghatározásakor az illetékes szakértői bizottság, illetve a nevelési tanácsadó által kiadott – még érvényben lévő – szakértői véleményben (a továbbiakban szakértői véleményben) foglaltak az irányadóak.

A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló **15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet** szerint azt, hogy az adott vizsgázó beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, vagy sajátos nevelési igényű a pedagógiai szakszolgálat megfelelő szakértői bizottsága állapítja meg. A pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottságainak működését, illetékességét az említett 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet tartalmazza.

Az SNI tanulók részvétele a középfokú felvételi eljárásban:

1. A középfokú beiskolázásban részt vevő SNI tanulókra vonatkozó speciális felvételi követelményeket minden felvételiztető középfokú intézmény egyedileg határozza meg. A középfokú iskola felvételi tájékoztatójának tartalmaznia kell a középfokú iskola felvételi eljárásának rendjét, és külön a hozzá jelentkező SNI tanulók esetében a saját felvételi eljárásában alkalmazott speciális értékelési szabályokat.
2. **Az SNI tanulóknak és szüleiknek még jóval a felvételi eljárás megkezdése előtt tájékozódniuk kell,** hogy az az iskola, ahová a tanuló februárban majd be kívánja adni a jelentkezését (választott iskola), milyen – az SNI tanulókra vonatkozó – speciális felvételi szabályokat határoz meg. Ezen ismeretek birtokában tudják eredményesen megtervezni a tanuló „felvételi stratégiáját”. Különösen fontos ez abban az esetben, ha a választott iskola felvételi eljárása során kéri a központi írásbeli vizsga eredményeit.
3. Amennyiben a választott iskola a felvétel feltételeként előírja a központi írásbeli vizsgát, az SNI tanulóknak és a szülőjének még az írásbeli vizsgára való jelentkezés előtt tisztáznia kell az iskolával, azt, hogy a helyi speciális szabályok és a szakértői véleményben foglaltak alapján szükséges-e a tanuló részvétele az írásbeli vizsgán, vagy az iskola a központi írásbeli vizsga eredménye nélkül is elbírálja majd a felvételi jelentkezését. Az SNI tanuló tehát a szakértői véleményben leírtak alapján a választott iskolától kérheti a központi írásbeli vizsga alóli felmentését. Ha az SNI tanuló egyik vagy mindkét vizsgatárgy írásbeli vizsgája alóli felmentését kap, az azt jelenti, hogy a központi írásbeli vizsga eredményei helyett – ennek az iskolának a felvételi eljárása során – más módon mérik fel a tanuló tudását, és bírálják el felvételi jelentkezését. **Több választott iskola esetében ez iskolánként más és más lehet.**
4. Akármilyen is az előzetes tájékozódás eredménye, a felvételiző tanuló jelentkezhet a központi írásbeli vizsgára. Ez általában tanácsos is, hiszen könnyen előfordulhat, hogy a februári felvételi jelentkezésig elképzelései, szándékai megváltoznak, és mégis szüksége lesz a központi írásbeli vizsga eredményére. A felvételiző tanuló nem éri semmi hátrányt, ha megírja a központi írásbeli vizsgát, mert annak eredményének ismeretében adhatja majd be a jelentkezését később a választott középiskolákba. Akár intézményenként is eldöntheti, hogy a központi írásbeli vizsga eredménye alapján, vagy az SNI tanulóra vonatkozó helyi, speciális értékelési szabályok szerint kéri jelentkezésének elbírálását.
5. A központi írásbeli vizsgára a jelentkezést a tanulók abba az iskolába adják be, amelyik számukra a legkényelmesebb (írásbeliztető iskola). Az írásbeliztető iskola kiválasztása független attól, hogy később a tanuló melyik iskolába kíván majd felvételizni (választott iskola). Éppen ezért nincs értelme annak, hogy az SNI tanuló az írásbeliztető iskolától kérje a központi írásbeli vizsga alóli felmentést, az írásbeliztető iskola a felmentést – az írásbeli vizsga eljárásának keretében – nem is adhatja meg.
6. Amennyiben az SNI tanuló úgy dönt, hogy megírja a központi írásbeli vizsgát, akkor a vizsgára történő jelentkezéskor a vizsgát megszervező intézményhez a vizsgaszervezést érintő speciális körülményekre, illetve eszközökre vonatkozó kérelmet nyújthat be. Az Nkt. 51. § (5) bekezdése alapján a vizsga szervezésével alkalmazkodni kell a tanuló adottságaihoz.

Az SNI tanuló a központi írásbeli vizsga során a szakértői véleményben foglaltak alapján az alábbi kedvezményekre lehet jogosult:

- **időhosszabbítás** (az írásbeli vizsga időtartama tárgyanként 45 perc, ez indokolt esetben megnövelhető),
- **az iskolai tanulmányai során általa használt, megszokott segédeszköz használata** (a tanuló a szakértői vélemény alapján az igazgatói határozatban leírtak szerinti segédeszközt vagy segédeszközöket használhatja a vizsga során),

- **a vizsga meghatározott részeinek értékelése alóli felmentés** (a szakértői véleményben leírtak alapján a vizsgadolgozat értékelésekor bizonyos feladattípusokat a javító tanár nem vesz figyelembe, az ezekre adható pontot az elérhető maximális és a tanuló által elért összpontszámba sem számítja be).

A központi írásbeli vizsgára vonatkozó **speciális elbírálást minden esetben írásos kérelemben kell igényelni – a központi írásbeli vizsga előtt – az írásbeliztető intézményben**. A kérelmet és a szakértői véleményt a központi írásbeli vizsgára történő jelentkezéskor a jelentkezési lappal együtt kell benyújtani az iskolához. Mivel a speciális körülményekre vonatkozó kérelem a vizsgaszervezést is érinti, azért fontos, hogy azt jóval a **vizsga előtt**, már a vizsgára való jelentkezéskor átadják az intézménynek. A kérelmet a központi írásbeli vizsgát szervező intézmény igazgatója bírálja el. Az igazgató a szakértői vélemény alapján hoz döntést arról, hogy milyen kedvezményeket biztosít az SNI tanulónak az írásbeli vizsga során. Az igazgató döntését határozatba foglalja, amelyet a központi írásbeli vizsga előtt eljuttat a tanulóhoz és a szülőhöz. **Ez a döntés kizárólag a központi írásbeli vizsga letételének körülményeire vonatkozhat.**